

Verwijzingsportaal Bankgegevens

Zorg dat u er klaar voor bent!

Waarom
is
het
nodig?

De opsporing van strafbare feiten, crimineel vermogen en financiering van terrorisme vereist de tijdige beschikbaarheid van gegevens over geldstromen. Banken zijn hierin van oudsher een onmisbare schakel. Op grond van een wettelijke verplichting verstrekken zij opsporingsdiensten op basis van een vordering identificerende gegevens over natuurlijke en rechtspersonen. Ook de Belastingdienst bevroegt banken; dat is om toezicht te houden op de rechtmatige uitvoering van fiscale regelingen en toeslagen.

Eenvoudig, veilig en snel

Op dit moment verloopt de wijze van vorderen/bevragen en verstrekken inefficiënt. Snelheid ontbreekt omdat er veel handmatig werk aan te pas komt. Digitalisering van processen is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat opsporingsdiensten en de Belastingdienst eenvoudig, veilig en snel over de benodigde gegevens van banken kunnen beschikken. Bovendien vereist de huidige snelheid van de financiële dienstverlening dat de meest actuele gegevens ook snel aan de overheid kunnen worden verstrekt.

Banken, opsporingsdiensten en de Belastingdienst werken daarom samen aan het verbeteren van de digitale uitwisseling van gegevens.

Een belangrijke stap hierin is de ontwikkeling van het Verwijzingsportaal Bankgegevens. Hiermee kunnen opsporingsorganisaties en de Belastingdienst geautomatiseerd bevestigingen en vorderingen naar de banken sturen en kunnen de banken geautomatiseerd aan opsporingsorganisaties en de Belastingdienst identificerende gegevens verstrekken.

Verdachten laten sporen na in de systemen van banken. Om fraude aan het licht te brengen, criminele winsten af te kunnen pakken en terroristische geldstromen in kaart te krijgen, moeten politie en bijzondere opsporingsdiensten deze sporen na kunnen gaan. Om misbruik met toeslagen en belastingen aan te pakken, moet de Belastingdienst snel de rechtmatigheid van de uitbetaling van een toeslag kunnen controleren. Dat kan alleen als deze diensten tijdig kunnen beschikken over correcte bankgegevens, die ze bovendien direct digitaal kunnen verwerken.

Wat is het Verwijzingsportaal Bankgegevens?

Het Verwijzingsportaal Bankgegevens (VB) is een digitale voorziening voor geautomatiseerde uitwisseling van bepaalde bankgegevens. De uitwisseling betreft Nederlandse opsporingsdiensten, de Belastingdienst en banken met een Nederlandse banklicentie. Daarvoor bevoegde medewerkers van genoemde bevoegde autoriteiten kunnen via dit portaal rechtstreeks een vordering of bevraging indienen, die automatisch afgehandeld wordt. Met het portaal wordt het eenvoudiger om snel een volledig beeld te krijgen van de financiële producten/diensten die betrokkene gebruikt en op wiens naam financiële producten geregistreerd staan. Zo nodig (voor het onderzoek) en zo mogelijk (gezien de wettelijke kaders) kan dat ook om gegevens uit het verleden gaan.

Openbaar Ministerie

Politie

Belastingdienst

FIU

FIOD

Overige Bijzondere
Opsporingsdiensten

Het doel van het portaal

Doel van het Verwijzingsportaal Bankgegevens is het betrouwbaar, snel, veilig, juist, volledig en efficiënt vorderen en verstrekken van identificerende bankgegevens op een uniforme wijze bij alle in Nederland gevestigde banken. Dat draagt bij aan

- het voorkomen en opsporen van fraude en andere vormen van criminaliteit;
- het opsporen van (criminele) vermogens en het opleggen van financiële maatregelen en sancties;
- het voorkomen van misbruik met toeslagen door de Belastingdienst.

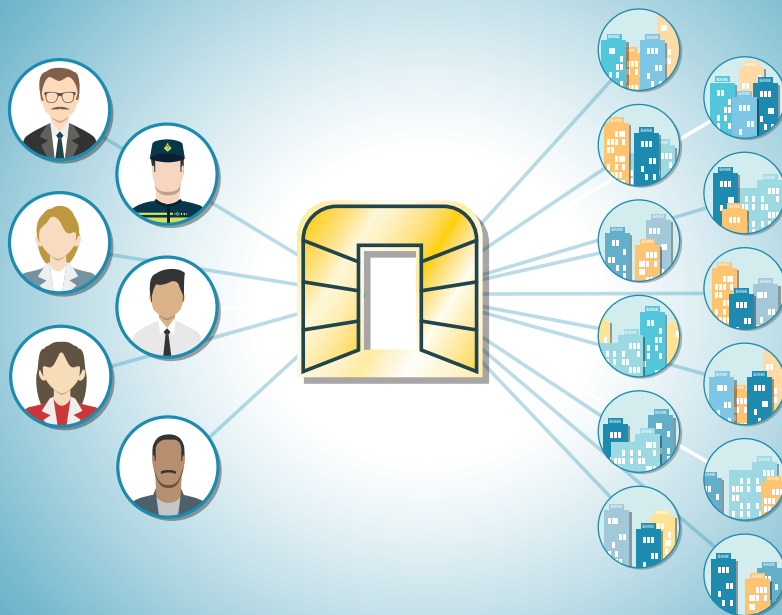
De huidige betrokken diensten:

- Nationale Politie
- Financial Intelligence Unit (FIU-Nederland)
- FIOD en andere Bijzondere Opsporingsdiensten
- Openbaar Ministerie

Wat verandert er?

De huidige situatie: de bank ontvangt handmatig ingevulde papieren formulieren en mails van opsporingsdiensten die identificerende gegevens vorderen. Deze gegevens worden vervolgens handmatig opgezocht in de banksystemen. Een arbeidsintensief proces. De gevraagde gegevens kunnen hierdoor vaak niet op tijd en niet compleet worden geleverd; de verwerkings- en leveringstijd kan oplopen tot enkele weken. Ondertussen staan verdachten niet stil en kunnen bijvoorbeeld criminele vermogens buiten het zicht van politie en justitie worden gebracht.

De situatie met VB: de meeste vragen met betrekking tot identificerende gegevens van opsporingsdiensten en toezichtsinstanties worden via het portaal volledige geautomatiseerd afgehandeld. Dat kan de doorlooptijd terugbrengen van enkele weken tot hooguit enkele seconden.

Welk wettelijk kader is van toepassing?

Aanpassing van de wet

Het verstrekken van informatie door banken gebeurt op basis van bestaande wettelijke bevoegdheden. Momenteel wordt er gewerkt aan aanpassingen van de wet waarmee het Verwijzingsportaal Bankgegevens wordt aangewezen als het medium voor het vragen van identificerende gegevens aan banken en het verstrekken van deze gegevens aan de betrokken diensten. De beoogde inwerkingtredingsdatum van deze wetgeving is 1 juli 2019.

De wettelijke kaders waarin bevoegdheden rond het opvragen van bankgegevens zijn vastgelegd, zijn onder meer: het Wetboek van Strafvordering (WvSv), Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (Wwft), en de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) en de Invorderingswet (IW). Deze bevoegdheden

wijzigen met de komst van het Verwijzingsportaal Bankgegevens niet. De belangrijkste betrokken instanties en hun rollen:

- De opsporingsdiensten maken voor de opsporing van veel vormen van criminaliteit gebruik van financiële gegevens. Financieel rechercheren betreft niet alleen het opsporen van financieel-economische criminaliteit, zoals fraude, corruptie en witwassen, maar ook het opsporen van allerlei andere vormen van criminaliteit die financiële sporen achterlaten.
- Het OM kan langs strafrechtelijke weg illegaal crimineel vermogen afpakken, onder andere via een ontnemingsprocedure ter zitting, via verbeurdverklaring, met een transactie of met een ontnemingsschikking. Het opsporen van crimineel vermogen wordt uitgevoerd door de Nationale Politie, de FIOD en andere bijzondere opsporingsdiensten.

- De Belastingdienst heeft twee rollen: bijdragen aan de opsporing van strafbare feiten (door de Fiscale Opsporings- en Inlichtingen Dienst, kortweg FIOD) en het inzetten van bestuurlijke maatregelen zoals het terugvorderen van geld, fiscale naheffingen of fiscale strafbeschikking.
- De Financial Intelligence Unit (FIU-Nederland) onderzoekt (meldingen van) ongebruikelijke transacties in het kader van de Wwft; door het bevragen van banken en betaalinstanties kan de FIU deze transacties beter analyseren op witwassen of terrorismefinanciering.

Hoe past het VB in internationale ontwikkelingen?

De Europese Commissie heeft op 5 juli 2016 een voorstel gedaan voor een richtlijn tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering en tot wijziging van Richtlijn 2009/101/EG. Het voorstel bevat, kort gezegd, onder meer de verplichting tot een centrale en geautomatiseerde gegevensontsluiting van identificerende gegevens tussen opsporingsdiensten en bank- en betaalinstanties. Andere EU landen hebben hier sinds langere tijd voorzieningen voor klaar staan. Nederland geeft met de ontwikkeling van het VB hier nu ook invulling aan.

Hoe
wordt
de
privacy
gewaarborgd?

Afspraken

Audits

Rechterlijke toetsing

De geheimhoudingsplicht voor overheidspartijen is wettelijk geregeld. Zo is de geheimhoudingsplicht voor banken naar aanleiding van een 126nc vordering geregeld in 126bb lid 5 Sv. Gegevens die partijen uitwisselen via het VB mogen alleen gebruikt worden voor het onderzoek waarvoor ze opgevraagd zijn.

Toegang, beheer en gebruik van de functies van het VB is geregeld via een stelsel van bevoegdheden. Dat betekent onder meer dat alleen daartoe bevoegde medewerkers vorderingen of bevestigingen mogen indienen bij banken en dat alleen daartoe bevoegde bankmedewerkers de banksystemen onderhouden die gegevens via het VB aan de opvragende instanties kunnen leveren.

De vragende partij is verantwoordelijk en juridisch aansprakelijk voor het correct en legitiem stellen van de vraag. De bank is als leverende partij verantwoordelijk en

juridisch aansprakelijk voor het leveren van de gegevens zoals geregistreerd in de eigen administratie.

Jaarlijks controleert een onafhankelijke partij via een audit of VB-autorisaties terecht zijn uitgegeven. Ook de rechter kan de rechtmatigheid toetsen, op basis van het proces verbaal dat van de verstrekking wordt opgemaakt. Daarnaast voert een derde partij steekproefsgewijze controle van legitimiteit uitvoeren

Hoe verloopt de gegevensverstrekking?

Welke vragen mogen er gesteld worden in het VB? Door wie en in welke situatie? Welke antwoorden kunnen daarop gegeven worden? Dit wordt vastgelegd in een gebruiksprotocol, zodat alle betrokkenen precies weten wat te verwachten en hoe te handelen. De bank verstrekt de gegevens vanuit de (basis)administratie van de bank.

Gegevens worden, zowel door de banken als door de opsporingsdiensten niet aangevuld of verrijkt.

Zodra een vraag is afgehandeld, verwijdert het VB-systeem de gegevens automatisch. Zowel de banken als de opsporingsdiensten loggen de berichten, inclusief de metadata (zoals de identificatie van de vraag) voor periodieke audits.

Hoe verloopt het aansluitproces met het VB?

Alle financiële instellingen met een in Nederland geldige banklicentie die in Nederland financiële producten aanbieden dienen aan te sluiten op het VB.

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid beheert het VB en verstrekt de contracten

en technische informatie over de voorziening aan deze partijen. Ook is er een helpdesk beschikbaar die partijen ondersteunt bij de aansluiting op het VB.

Hoe zit het met de kosten voor de aansluiting op het VB?

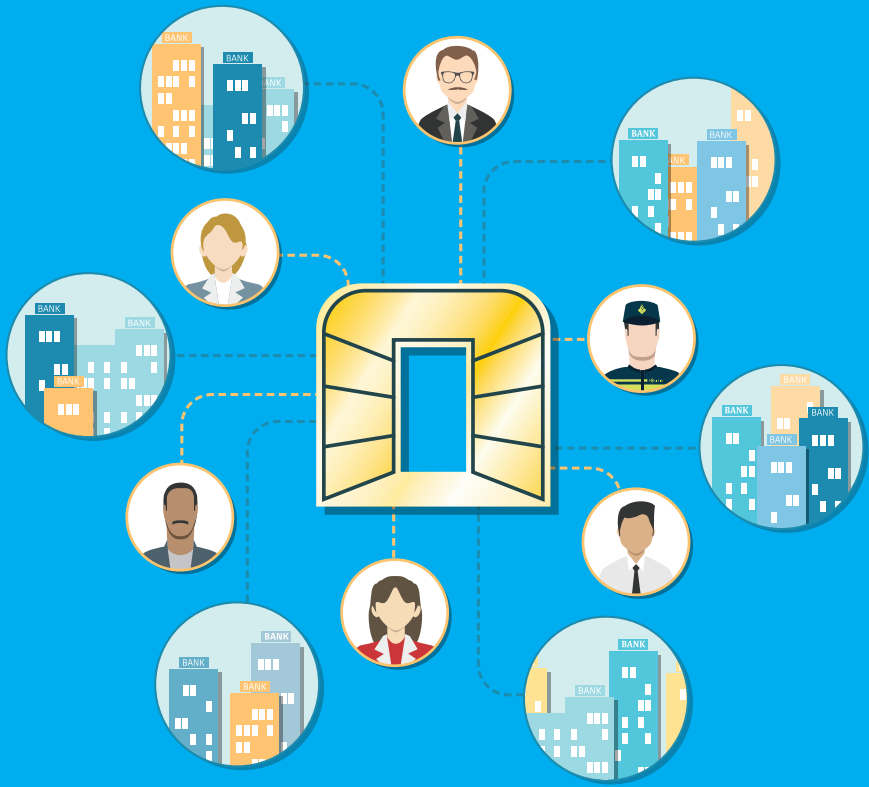
De ministeries van Financiën en van Justitie en Veiligheid financieren de ontwikkeling en de ingebruikname van het portaal. De betrokken organisaties dragen zelf de ontwikkelkosten voor het aansluiten op het VB.

Heeft u vragen?

Email: info.vb@ibo.justid.nl

Tel: 070-3703312

www.verwijzingsportaalbankgegevens.nl

Colofon

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Financiën
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Opgesteld door:

Project Verwijzingsportaal Bankgegevens
in opdracht van Directoraat-Generaal
Rechtspleging en Rechtshandhaving/
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Het Project Verwijzingsportaal
Bankgegevens is mede tot stand gekomen
door een financiering van het Fonds voor
interne veiligheid van de Europese Unie.

November 2017 | 106984